

Hi havia una vegada... Una Científica

Per

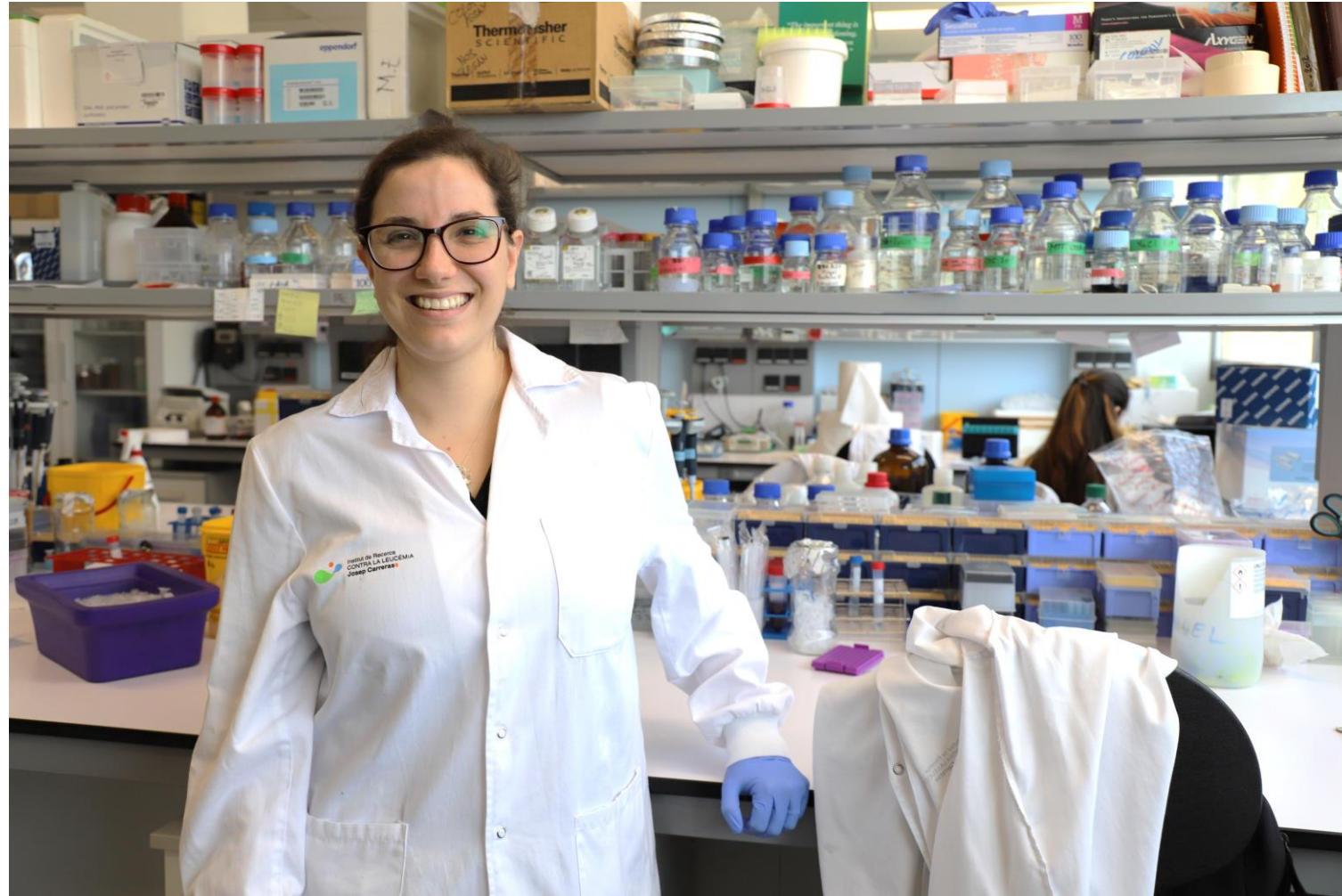
Laura Martinez Verbo, PhD

Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència '25

Barcelona

12 de febrer de 2025

Presentacions

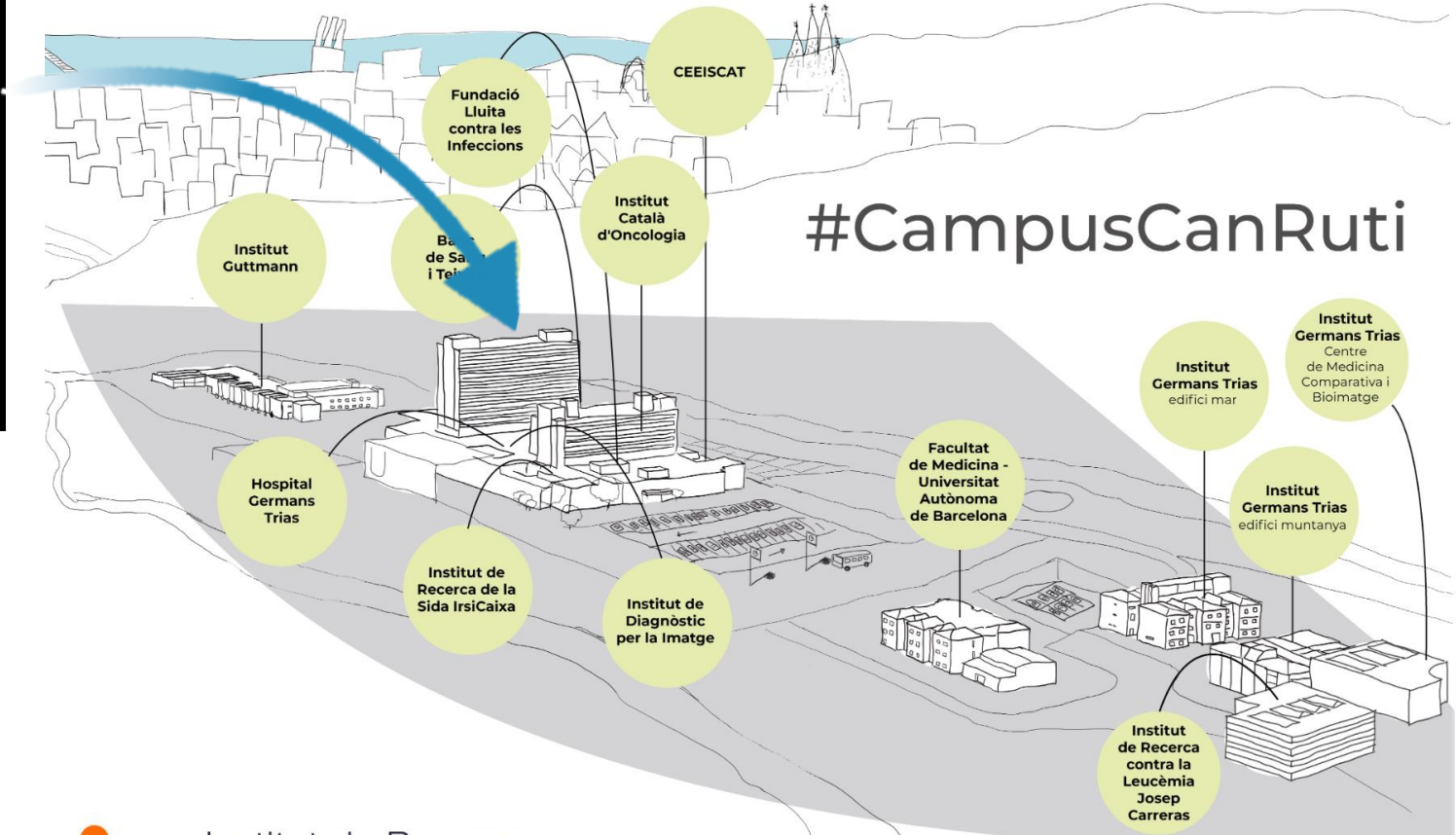
Qui som?

Salut/

Germans Trias i Pujol
Hospital

Institut de Recerca
CONTRA LA LEUCÈMIA
Josep Carreras

De què parlarem?

Quin dia és avui?

Quin dia va ser ahir?

De què parlarem?

#NoMore
Matildas

POV: Primera
persona.
Dona científica

HOEDIGH

D'on sorgeix el moviment?

Qui és la Matilda?

Què busca el moviment?

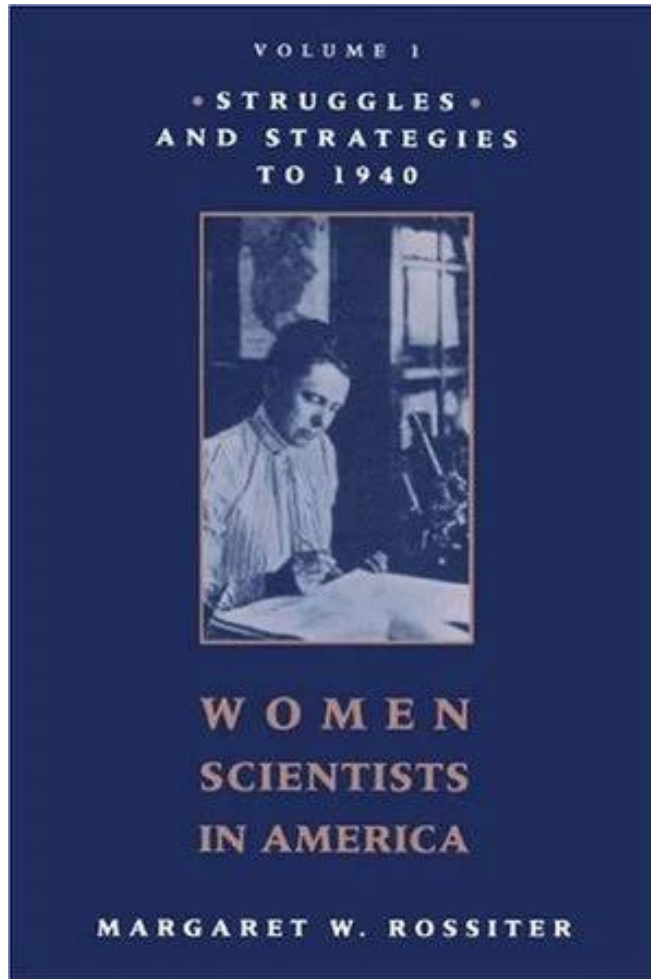
#NO MORE MATILDAS

**QUÈ HAURIA PASSAT
SI EINSTEIN HAGUÉS
NASCUT DONA?**

Intenta imaginar que Einstein, el científic més famós del món, hagués nascut dona. Com creus que hauria estat la seva vida? Creus que ho hauria tingut més fàcil? Més difícil? Creus que avui dia seria tan popular?

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Margarett W. Rossiter

Juliol 1944

- Científica. Historiadora de la ciència als EUA.
- Va fer un seguit de publicacions on denunciava la falta de reconeixement de les dones en l'àmbit científic.
- Creadora del terme “Matilda Effect”

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Matilda Joslyn Gage

Març 1826 - Març 1898

- Autora, Activista i Professora
- “La dona que estava avançada a les dones que estaven avançades al seu temps”
- Van prohibir que estudiés medicina pel sol fet de ser dona
- Així que va decidir que dedicaria la seva vida a canviar les normes...
 - Va ajudar a lluitar contra l'esclavitud i l'església
 - Va publicar moltes obres en favor dels drets de les dones (al vot, a la llibertat, al divorci...)

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Què busca el moviment #NoMoreMatildas?

Fem dos activitats:

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Què busca el moviment #NoMoreMatildas?

Fem dos activitats:

Encerta la següent endevinalla:

Qui és l'eminència científica?

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Què busca el moviment #NoMoreMatildas?

Fem dos activitats:

Encerta la següent endevinalla:

Qui és l'eminència científica?

Anomena tres científiques.

Norma: Des del respecte i el reconeixement, tres científiques que NO siguin Marie Curie

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

ROSALIND FRANKLIN

(1920-1958), QUÍMICA, GRAN BRETANYA

INGE LEHMANN

(1888-1993), GEÒLOGA I SISMÒLOGA, DINAMARCA

BARBARA MCCLINTOCK

(1902-1992), BIÒLOGA, EUA

MARGARITA SALAS

(1938-2019) BIOQUÍMICA, ESPANYA

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

ÁNGELA RUIZ ROBLES

(1895-1975), INVENTORA, ESPANYA

GRACE MURRAY HOPPER

(1906-1992), INFORMÀTICA, EUA

KATHERINE JOHNSON

(1918-2020), MATEMÀTICA, EUA

HEDY LAMARR

(1914-2000), INVENTORA, ÀUSTRIA

#NoMoreMatildas – No volem més Matildas

Què busca el moviment #NoMoreMatildas?

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

Una visió general: El sostre de vidre

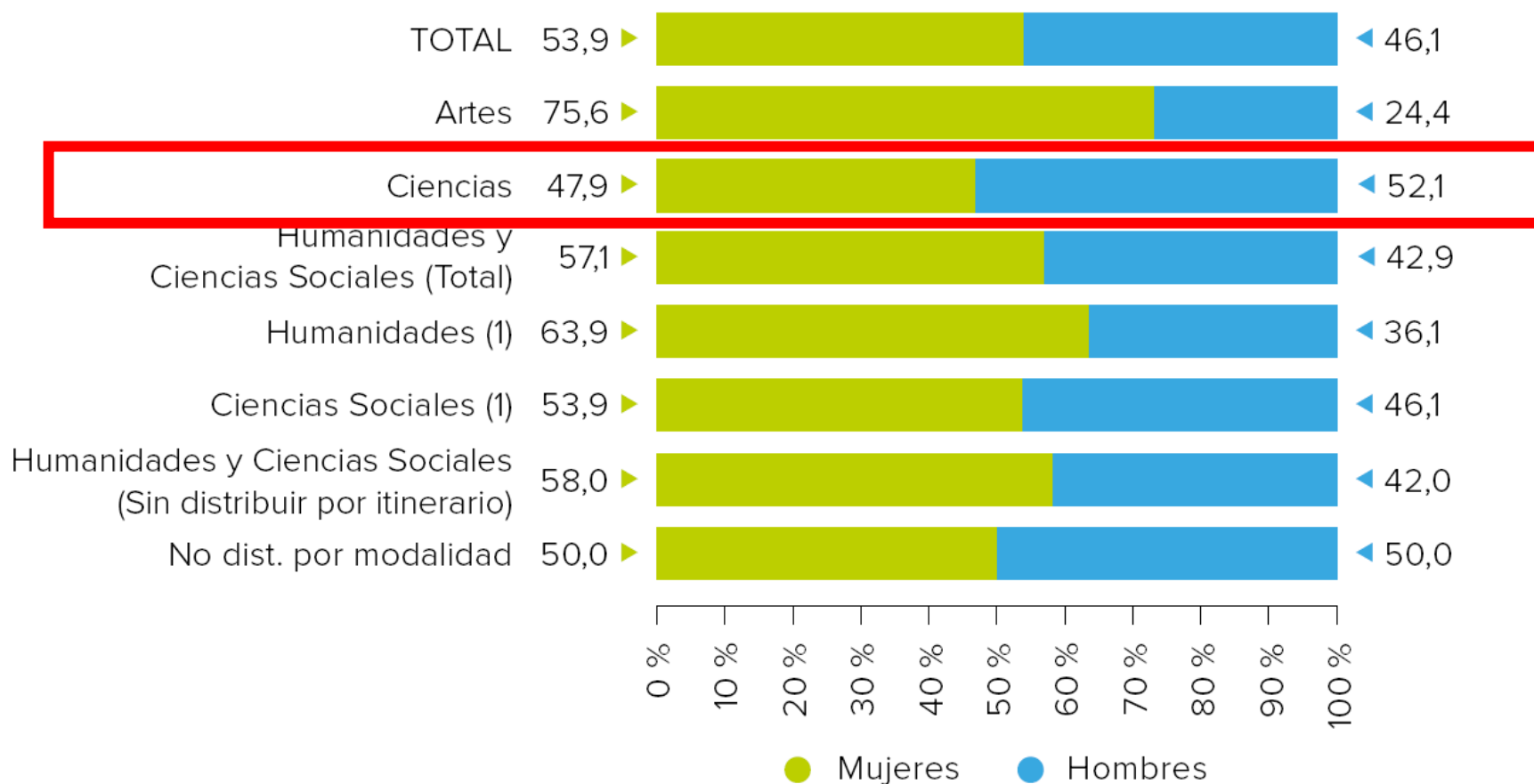
Igualdad en cifras. MEFD 2024. Aulas por la igualdad

Qui creieu que estudia més ciències?

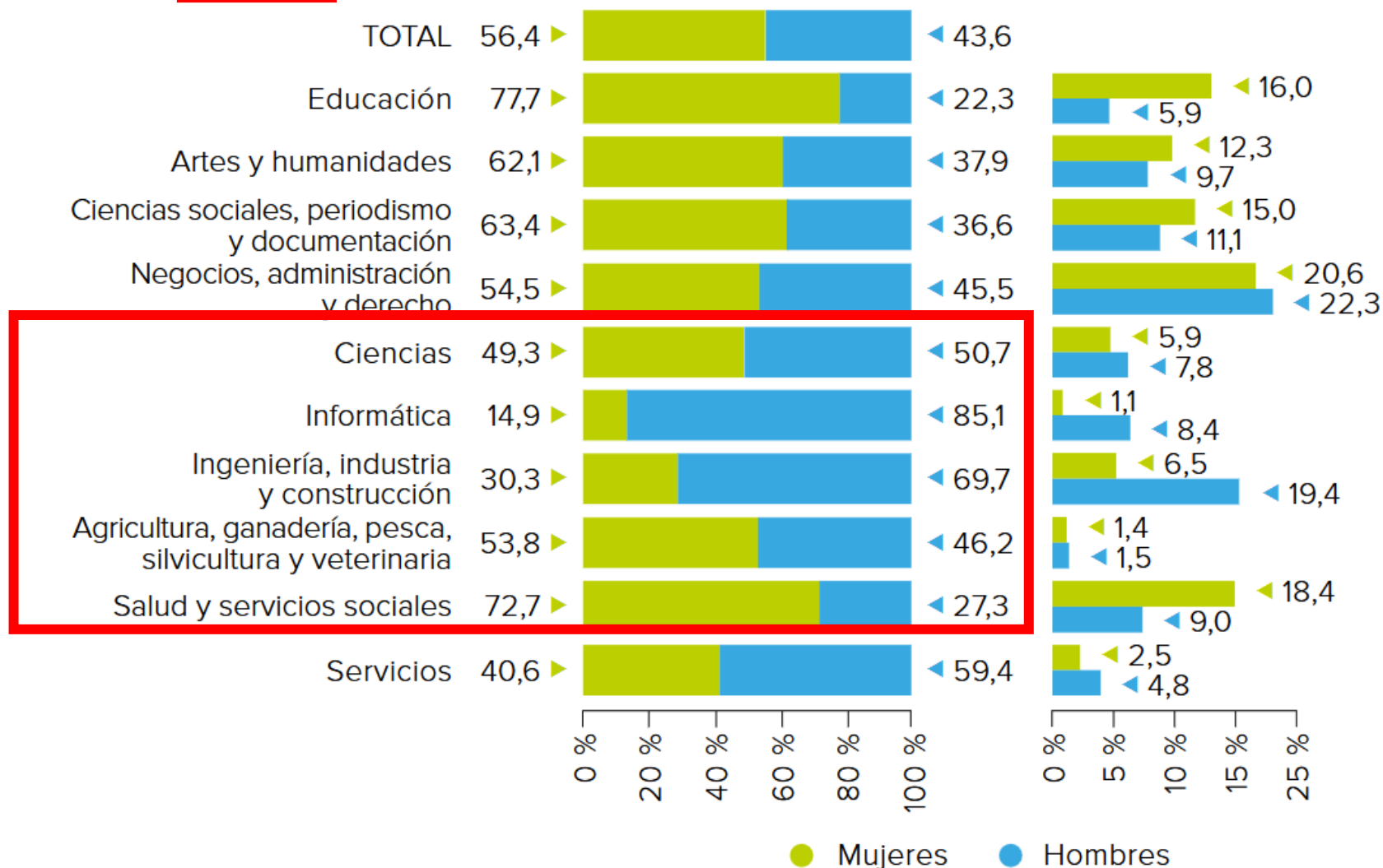
POV al lab: Primera persona d'una dona científica

7. Porcentaje de alumnado matriculado en **Bachillerato** presencial por modalidad y sexo. Curso 2021-22

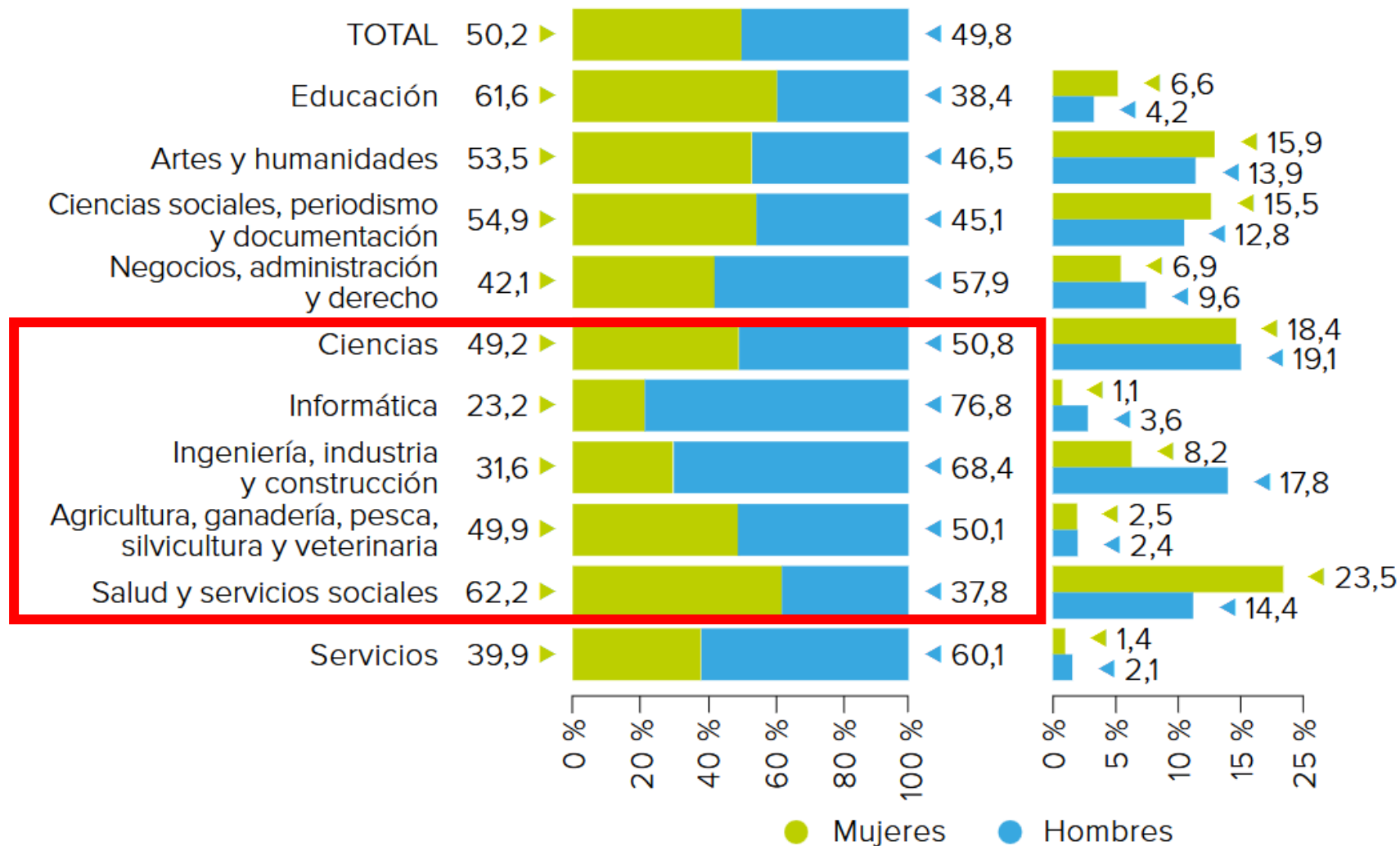
POV al lab: Primera persona d'una dona científica

3. Distribución porcentual del alumnado matriculado en estudios de Grado según sexo y ámbito de estudio. Curso 2021-22

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

6. Distribución porcentual del alumnado matriculado en **Doctorado** según sexo y ámbito de estudio. Curso 2021-22

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

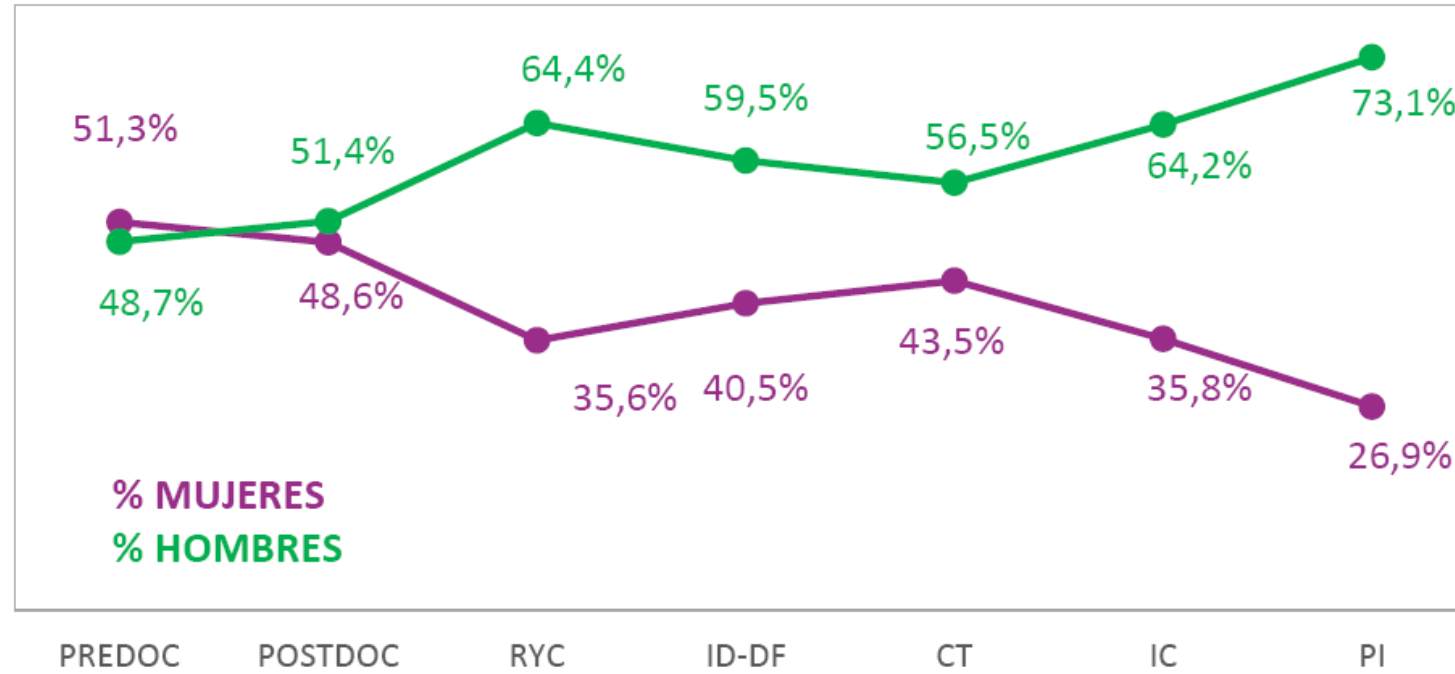
Una visió general: El sostre de vidre

Informe Mujeres Investigadoras 2024

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

GRÁFICA TIJERA PERSONAL INVESTIGADOR 2023

Gráfica tijera de personal investigador del CSIC en 2023 (Datos a 31/12/2023)

L'havíeu vist abans?

Per què?

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

És un tema molt complex.

Alguns factors que podrien explicar-ho:

Societat

- Percepció ciència = homes.
- Biaix de gènere. Manca de referents científiques.
- Biaix en famílies i docents.
- Efecte Matilda: menys oportunitats per col·laboracions i nomenaments a premis.
- Expectatives de gènere.

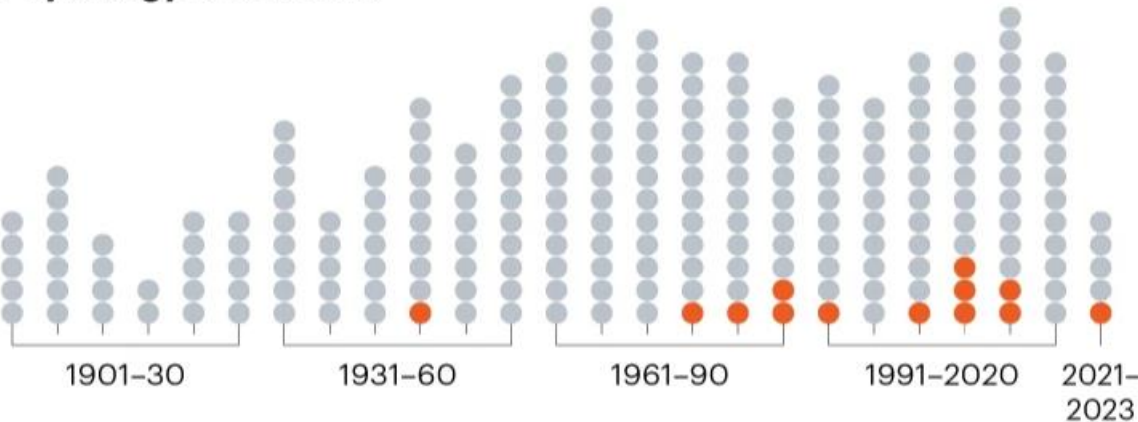
POV al lab: Primera persona d'una dona científica

NOBEL IMBALANCE

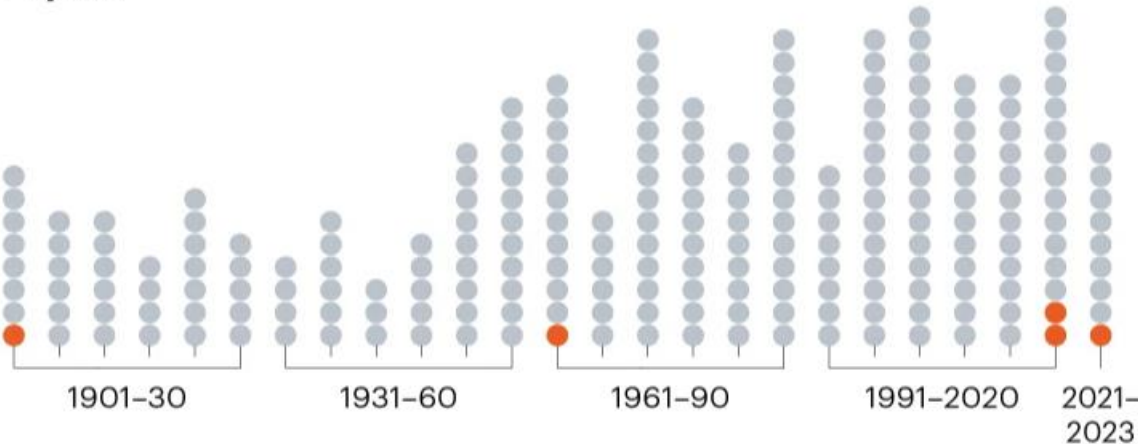
Of the more than 600 Nobel medals awarded in scientific disciplines, just 26 have gone to women.

● Women ● Men

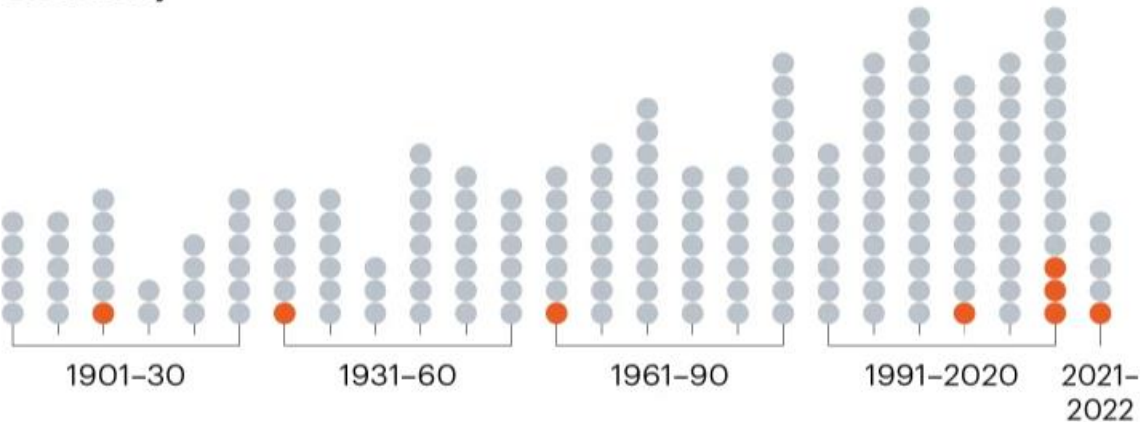
Physiology or Medicine

Physics

Chemistry

©nature

One stack represents five years except in the final column.

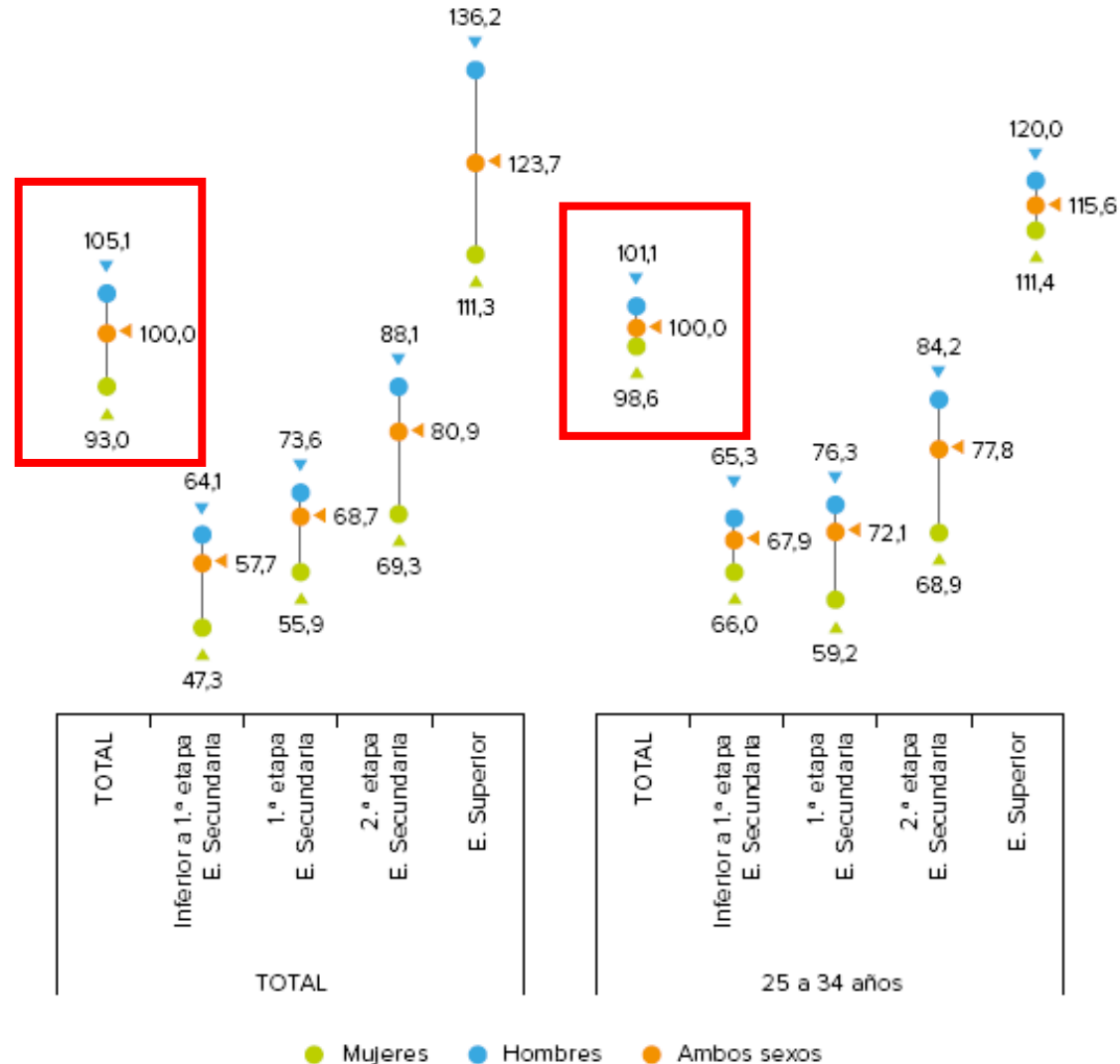
POV al lab: Primera persona d'una dona científica

Polítiques d'empresa

- Conciliació familiar.
- Bretxa salarial.
- Feina competitiva i estressant.
- Discriminacions i assetjament.

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

7. Índices de salarios brutos anuales de los asalariados, por grupo de edad, nivel de formación y sexo. Año 2021

Fuente: Anuario estadístico: Las cifras de la educación en España. MEFD.

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

Salut mental

- Estrès, depressió i ansietat.
- Equilibri família-àmbit professional
- Síndrome de l'impostor.

Fenomen psicològic. És veure's atrapat en un cicle de dubte i temor constant a ser descoberts com a impostor. Solen atribuir el seu èxit a la sort o factors externs, en lloc de les pròpies habilitats i esforç.

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

Però, com és la vida en la ciència en l'actualitat?

<https://www.carrerasresearch.org/ca/recerca>

POV al lab: Primera persona d'una dona científica

I les posicions directives?

<https://www.carrerasresearch.org/ca/institut/patronat>

Més enllà de l'efecte Matilda, el dia 11 de febrer

Reflexions sobre el dia de la dona i la nena en la ciència.
Per Andorra Recerca + Innovació

Dia de la Dona i la Nena en la Ciència

Més enllà de l'efecte Matilda, el dia 11 de febrer

Millorar la representació de les dones en llocs de gran responsabilitat

Més sinergies entre gèneres

Igualtat salarial

Reacció a la realitat
(Compaginar vida professional - familiar).
Percepció de les desigualtats

Llibertat d'elecció

Igualar la 'bretxa' salarial

Condicions econòmiques
equitatives, figures
inspiradores més equitatives

Càrrega familiar igual

Entrevistes igualitàries-
mateixes condicions

Denunciar l'assetjament

Igualar la baixa de maternitat
entre homes/dones

Presència d'homes/dones a
altres entorns com el polític

Oportunitats d'educació a
nivell mundial iguals que a
l'Occident

Desigualtats en el món del
art. Igualtat en el tractament
de la informació referent a
homes i dones

Exercir allò que més t'agradi

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

By Yoana Veselinova

Malgrat tot, encara hi ha, i hi haurà, dones científiques.

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

Universitat Autònoma
de Barcelona

Grau en Microbiologia

El poder del món invisible: de l'estudi de la biologia dels microorganismes a les seves múltiples aplicacions en l'àmbit sanitari, agroalimentari, ambiental i biotecnològic

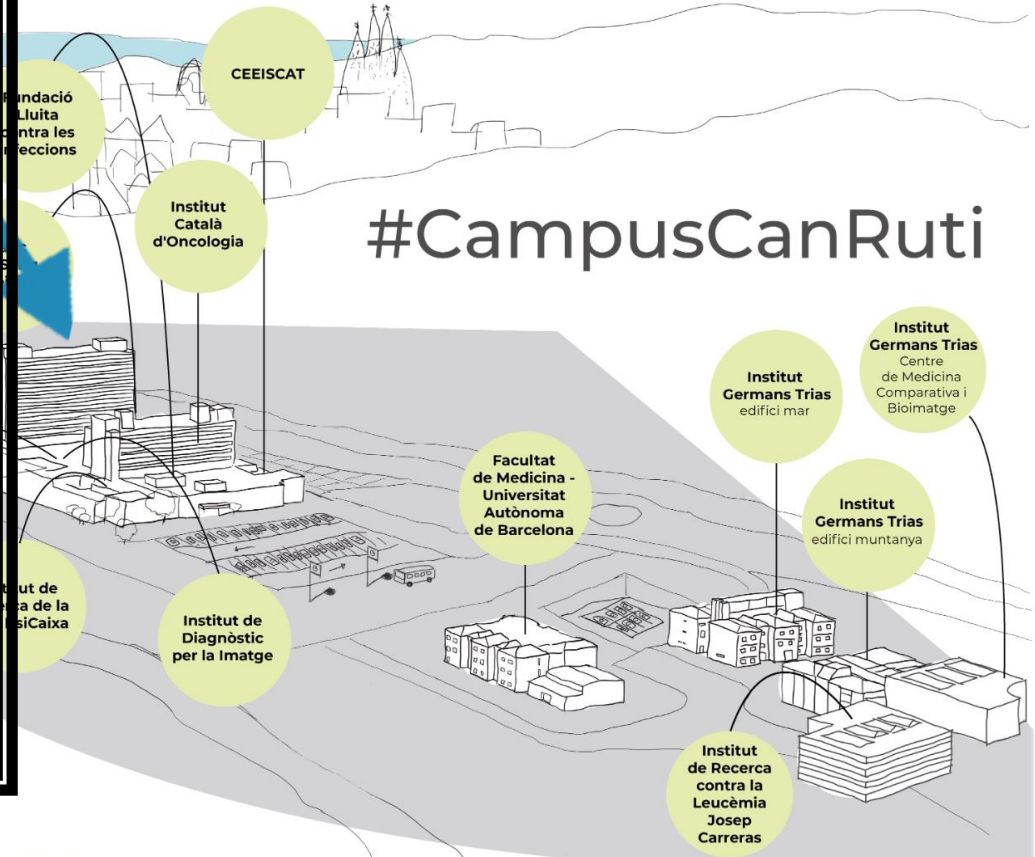
How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

[Linköping University](#) / [Education](#) / **MSc Experimental and Medical Biosciences**

MSc Experimental and Medical Biosciences

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

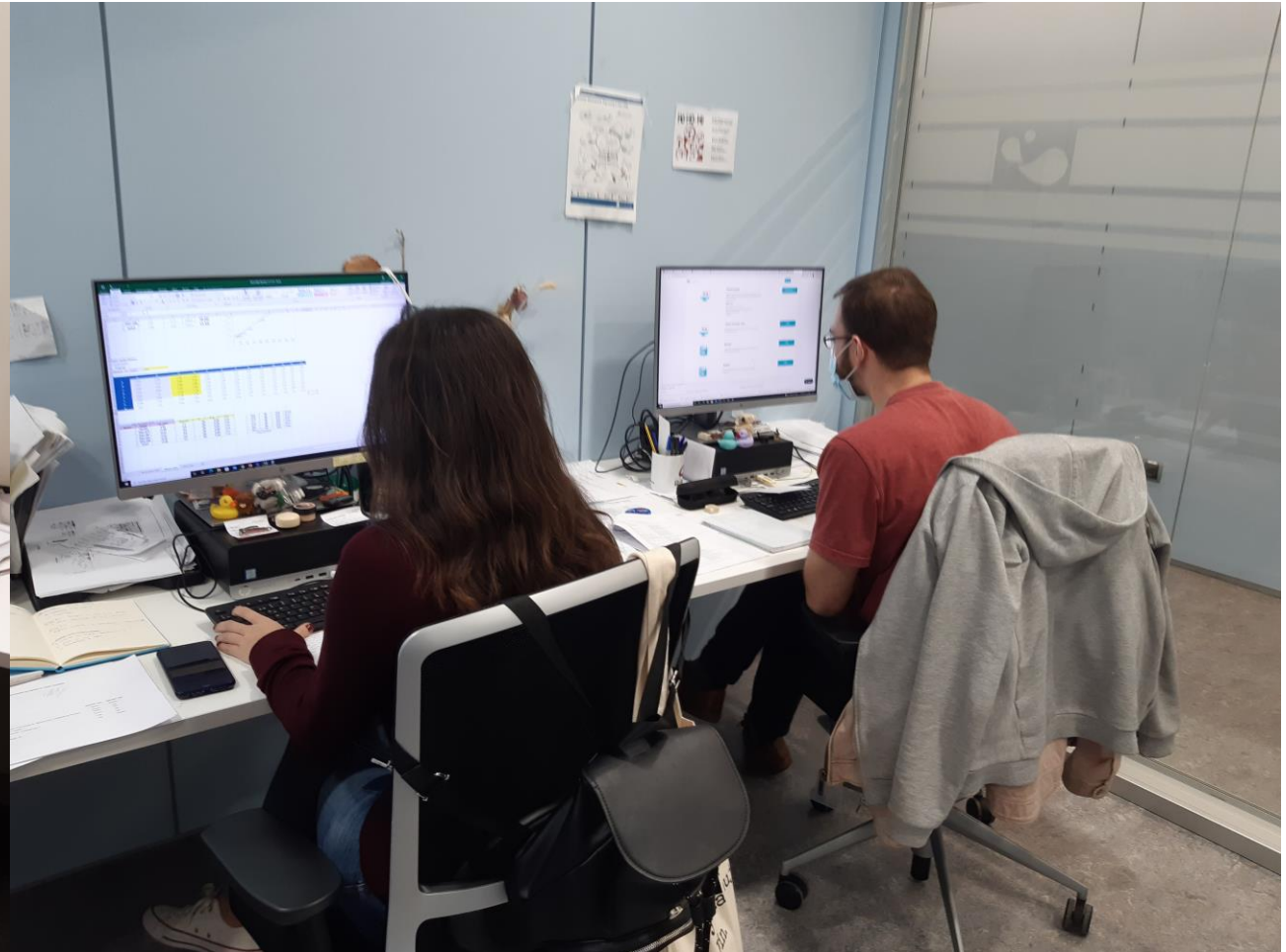

Institut de Recerca
CONTRA LA LEUCÈMIA
Josep Carreras

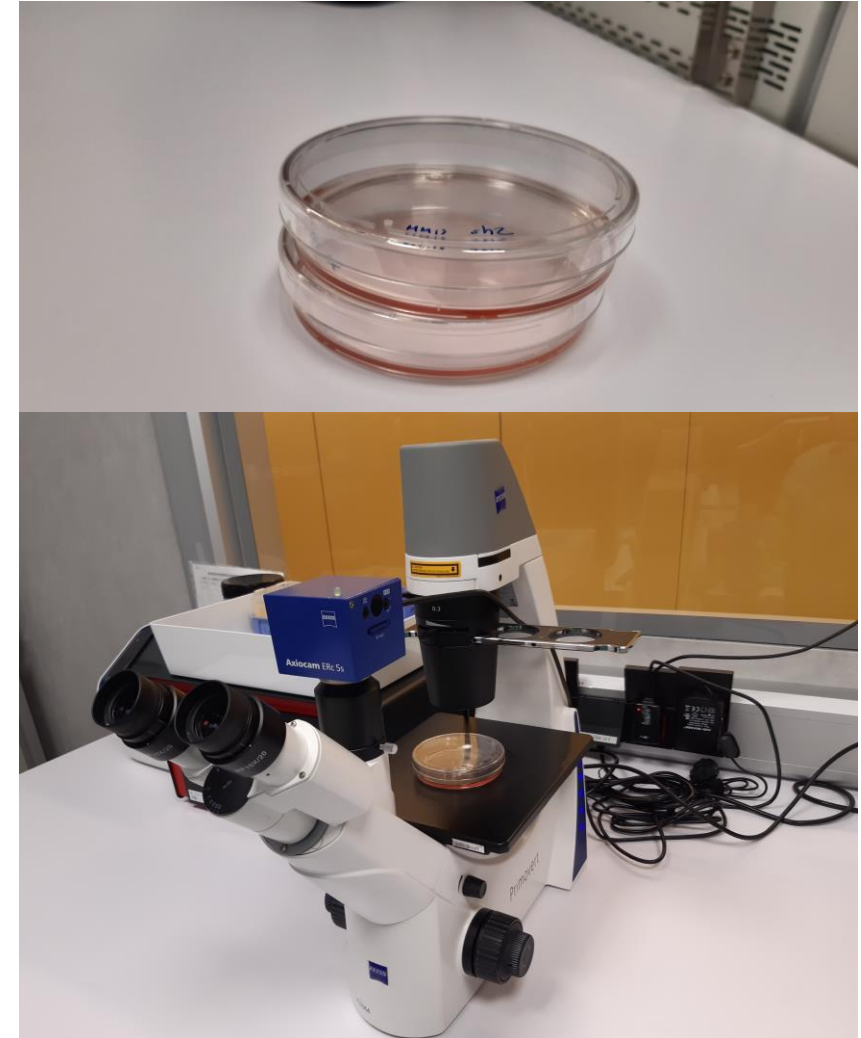
How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

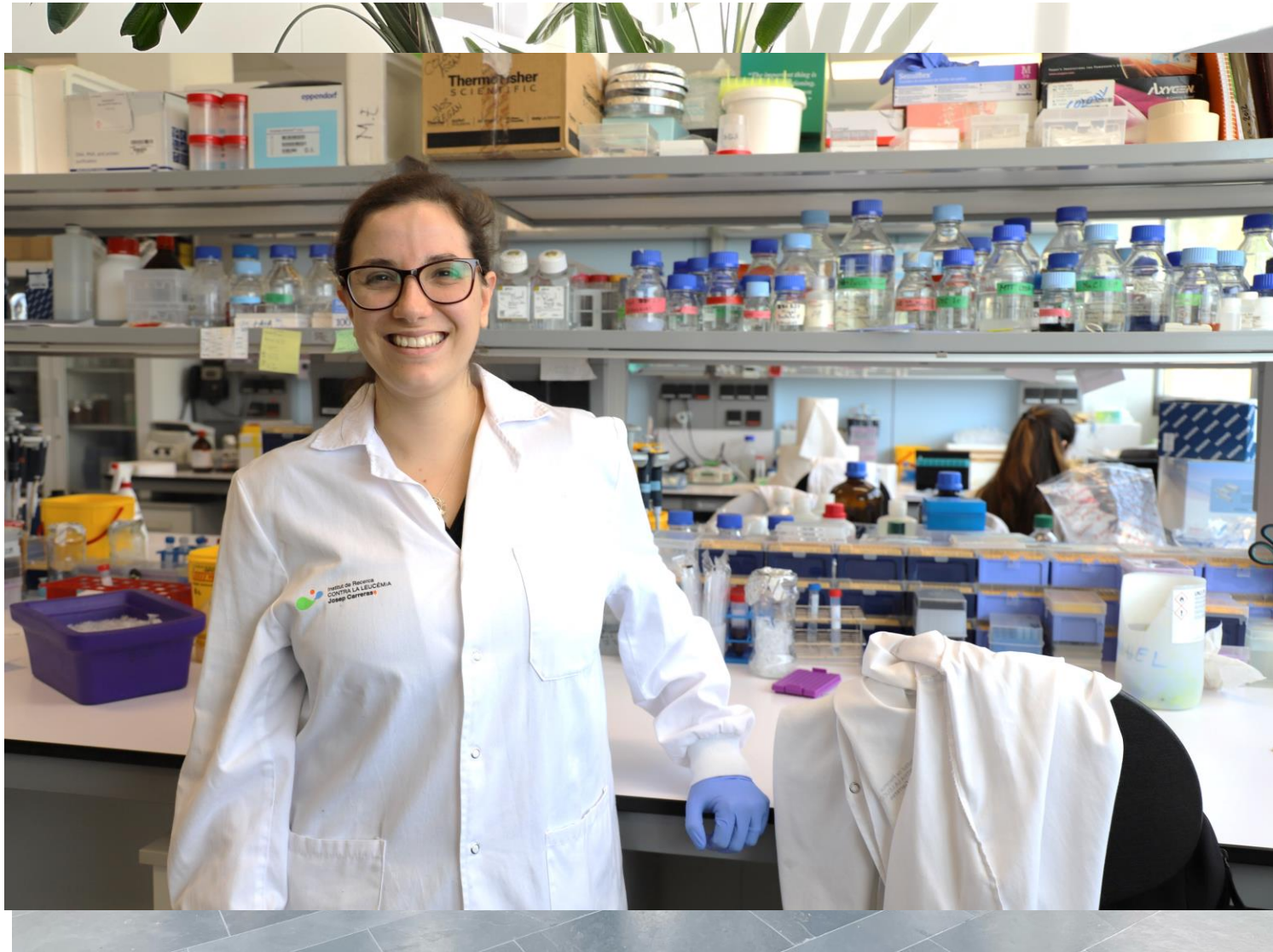
How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

How On Earth Did I Get Here? - Com pilotes he acabat aquí?

Dana-Farber
Cancer Institute

La meva recerca

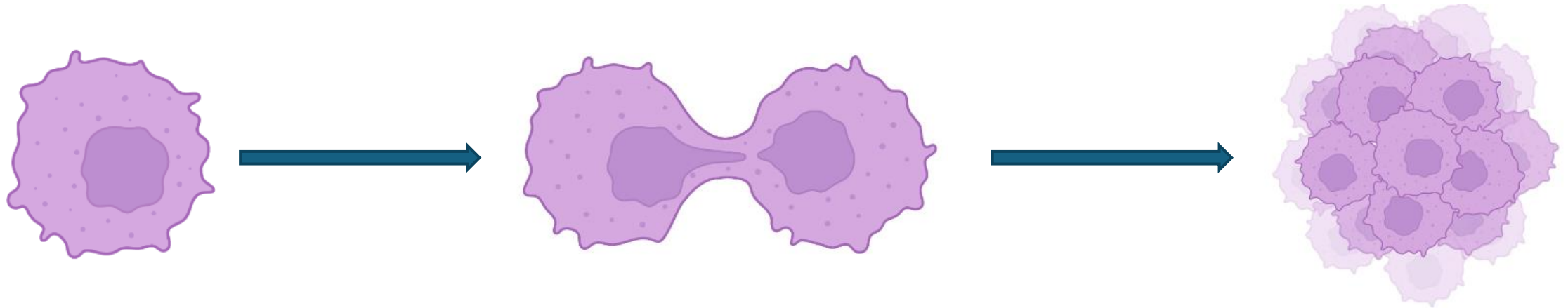
Càncer

Immunitat

Què són?

Càncer

Una malaltia originada a partir de la transformació maligna d'una cèl·lula.

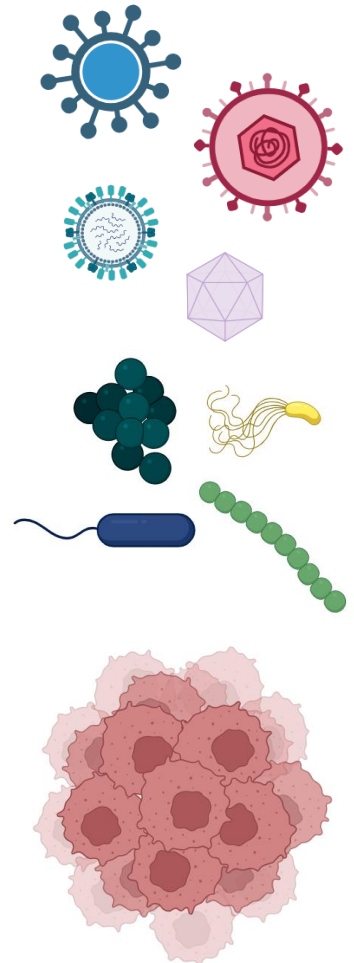
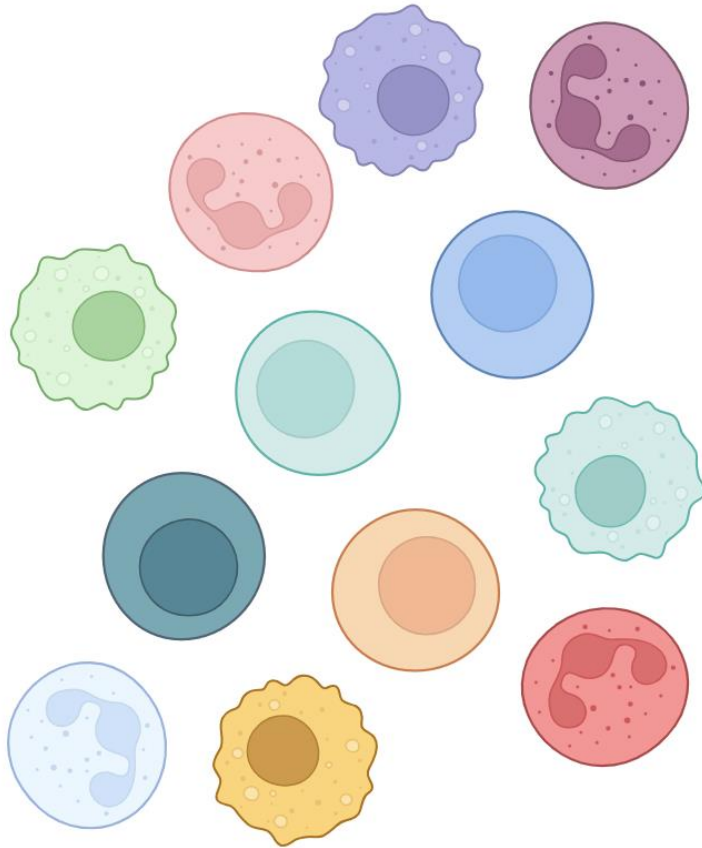
Replicació descontrolada

Evita la mort programada

Desvia nutrients per seguir creixent

Immunitat

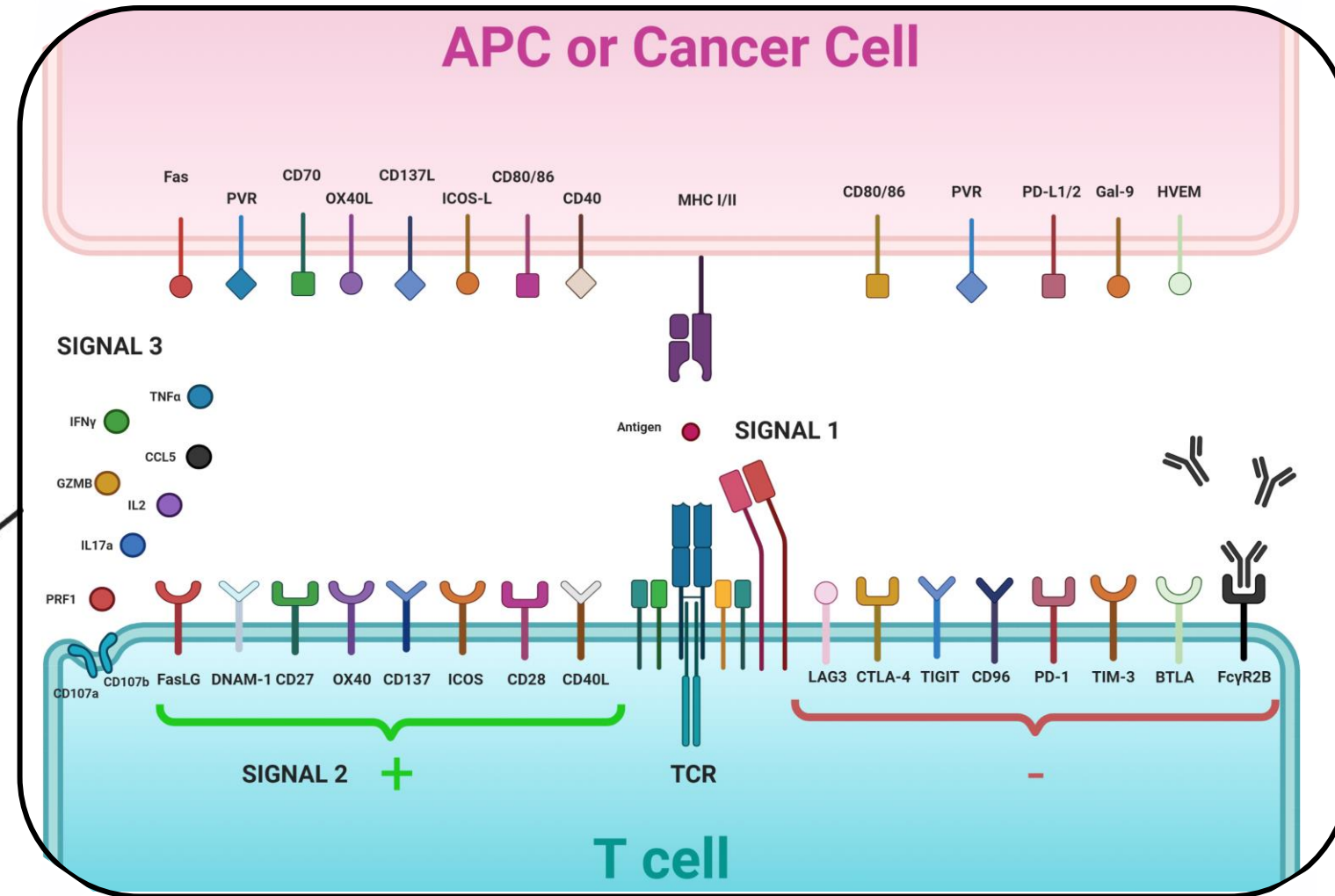
Mecanisme defensiu dels animals. Ens protegeix contra amenaces externes i internes.

La meva recerca

Càncer

Immunitat

Take home message – Què has de recordar?

- El dia 11 de febrer és un dia per celebrar i recordar a totes les persones que la història ha decidit oblidar.
- L'efecte Matilda és real i l'única forma d'evitar que segueixi és avançar com a societat.
- Encara hi ha molta feina per fer... Però avancem pel bon camí.
- La ciència és divertida! Tothom té un lloc en ciència si el vol.

<https://11defebrero.org>

Mail: laura.mart.ver@gmail.com

Hi havia una vegada...

Una Científica

Per

Laura Martinez Verbo, PhD

Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència '25

Barcelona

12 de febrer de 2025